

TIEDOTE

Raahen vesistöjen säännöstelyn kehittäminen etenee, selvityksiä esitellään yleisötilaisuudessa 25.1.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Raahen kaupunki ja SSAB Europe Oy tekivät vuosi sitten Raahen säännöstelyjen vesien tilan parantamista koskevan yhteistyösopimuksen. Sopimusosapuolet laativat vuosittain toimenpideohjelman, jossa sovitaan toimenpiteiden aikataulu, vastuut ja rahoitus. Vuoden 2022 toimenpiteinä on mm. laadittu uusi väliaikainen säännöstelyohje sekä selvitetty Haapajoen ja Pattijoen uomien vetokykyä.

Laadittuja selvityksiä esitellään kaikille avoimessa yleisötilaisuudessa keskiviikkona 25.1.2023 klo 18–20 Tapahtumatalo Raahen Fregatti-salissa (Kirkkokatu 28, Raahе). Kahvitarjoilu 17:30 alkaen. Yleisöltä toivotaan näkemyksiä vuosien 2023–2024 toimenpiteistä.

Raahen terästehtaan vedenottoa varten on 1960-luvun alussa tehty vesistöjärjestely, jossa Piehinginjoen, Pattijoen ja Haapajoen vedet on ohjattu tehtaan käyttöön. Tätä varten on rakennettu Haapajärven tekoallas sekä padottu merestä Siniluodonlahti ja Kuljunlahti, jotka toimivat varastoaltaina.

Vesistöjärjestelyyn ja vedenkäyttöön liittyviä lupia ja kunnossapitovastuita on tällä hetkellä sekä valtiolla, Raahen kaupungilla että SSAB:lla. Järjestely on parantanut alueen tulvasuojelua, mutta toisaalta aiheuttanut mittavia muutoksia vesiluonnolle. Terästehtaan vedentarve on vuosikymmenten saatossa pienentynyt ja kierrätys lisääntynyt. Jatkossa vesistöjen säännöstelyssä on mahdollista ottaa aiempaa paremmin huomioon mm. vesistöjen tila ja virkistyskäyttö.

Alkuvuonna 2022 Haapajärven pinta oli tavallista alempana edellisenä vuonna tehtyjen juoksutusputken huoltotöiden takia. Vesipinta palautettiin tavanomaiselle tasolle kevättulvan aikaan. Kevättulvaan varauduttiin laskemalla altaan pintaa tavanomaista alemmas. Heinäkuun lopun – elokuun vesisateista allasta täytettiin Pattijoen puolelta, jotta virtaamaa Pattijoen alaosalla voitaisiin vähentää. Vuonna 2022 Haapajärven pinta oli luparajojen mukainen ja pääosin keskimääräisellä tasolla.

Säännöstelykäytäntöjä on jatkossa tarkoitus kehittää parempaan suuntaan ottaen huomioon Pattijoen ylä- ja alaosa, Haapajoki, Haapajärven tekojärvi, Piehinginjoki, Siniluodonlahti ja Kuljunlahti.

Säännöstelyn päätarkoituksena säilyä edelleen tehtaan vedenoton turvaaminen. Lisäksi painotetaan vesistöjen ekologian ja virkistyskäytön kannalta positiivisia toimia, ja huomioidaan Pattijoen alaosan

18.1.2023

tulvasuojelu. Säännöstelykäytäntöjä kehitetään nykyisten säännöstelylupien ehtojen puitteissa. Pääperiaatteena on käyttää vesistön säännöstelyrakenteita turvallisella, luvanmukaisella ja kestäväällä tavalla. Tavoitteena on pyrkiä eri intressien (mm. vedenotto, virkistyskäyttö, ekologia, tulvasuojelu) kannalta optimaaliseen tilanteeseen myös erilaisissa vesitilanteissa. Tavoitteena on toimia vesi- ja säätilanteiden muuttuessa ripeästi, mutta harkiten ja pitkäjänteisesti.

Haapajoen ja Pattijoen uomien vetokykyä ja tulvivia alueita on tarkasteltu vuonna 2022 mallinnuksen avulla eri virtaamilla. Haapajoella suurikaan tulva ei uhkaa asutusta, mutta Pattijoella tulva nousee lähelle asuinrakennuksia. Tulvimista voitaisiin vähentää raivaamalla puustoa ja pensaikkoa jokiuomista tietyillä uomajaksoilla. Rantakasvillisuudella on myös monia hyötyjä ja sitä suositellaan säästettäväksi niillä uomajaksoilla, missä kasvillisuudesta ei ole haittaa uoman vetokyvylle.

Pattijoen pumppaamon on tarkoitus pumpata Haapajärven tekoaltaan kanavasta vettä Pattijokeen pienten virtaamien aikana. 2022 on selvitetty, ettei pumppaamon käyttö ole tällä hetkellä mahdollista, koska kanava on liettynyt pahoin pumppaamon imuputken kohdalla. Nykyinen pumppu ei myöskään ole riittävän tehokas tavoiteltavaan vesimäärän pumppaamiseen. Pumppaamon kehittämisen yhteydessä arvioidaan myös Haapajärven kanavan kunnostustarvetta. Raahen kaupunki on hakenut rahoitusta pumppaamon suunnitteluun ja peruskorjaukseen. Hankkeen suunniteltu toteutusaika on vuosina 2023–2024.

Yhteyshenkilöt

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus: Susanna Juntunen, etunimi.s.sukunimi@ely-keskus.fi, p. 0295 038 305

Raahen kaupunki: Aino Alatalo, etunimi.sukunimi@raahe.fi, p. 040 130 3810

Toimenpiteet ja niiden vastuuhenkilöt:

Säännöstelyohjeen uudistaminen: Timo Hampinen, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Pattijoen ja Haapajoen uomien vetokyky: Susanna Juntunen, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Pattijoen pumppaamon käytön kehittäminen: Mikael Yritys, Raahen kaupunki